

про усіх членів суспільства, забезпечувати задоволення їхніх потреб державним коштом, перебирати на себе всі турботи про добробут громадян, інакше кажучи, поширення думки про гарантовану підтримку з боку держави в разі несприятливих подій. Частково ця думка підтверджена діями Уряду в екстремальних ситуаціях, коли основні збитки покриваються коштом бюджету;

– недостатній рівень менеджменту в страхових компаніях, який стримує оперативність та мобільність управління, спричиняє приховування чи викривлення показників діяльності страхових компаній, що в результаті спричиняє погіршення іміджевих позицій страховиків серед населення.

Воєнний стан в Україні спричинив додаткові політичні виклики, які згубно діють на розвиток страхового ринку і не сприяють підвищенню рівня страхової культури. Але повоєнне відновлення країни вимагатиме комплексного страхового захисту усіх сфер життя і діяльності суспільства, а отже, - підвищення культури страхових відносин.

Інформаційні джерела:

1. Гребінська С.І. Перешкоди розвитку страхування в Україні на сучасному етапі. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2019/2019_3/7.pdf
2. Ротова Т., Тринчук В. Культура страхування (роздуми з приводу...). URL: <https://forinsurer.com/public/06/12/22/2786>

СПЕЦИФІЧНІ РИСИ КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Нагаєва Г.О., канд. екон. наук, доц.

Чередник В.В., здоб. вищої освіти

Ісаєнко М.А., здоб. вищої освіти

Державний біотехнологічний університет

Підприємства агропромислового виробництва відіграють величезну роль у забезпеченні продовольчої безпеки та експортного потенціалу країни, однак, особливості ведення сільського господарства спричиняють нестачу оборотних коштів, тому ця сфера потребує залучення додаткових ресурсів.

Теоретично банки налаштовані кредитувати сільське господарство, але на практиці цей процес відбувається повільно, потреби агробізнесу у фінансових ресурсах задовольняються лише почасти. Що стосується малих і середніх сільгоспвиробників, вони значно обмежені в доступі до фінансування [1].

Сільське господарство як галузь економіки має цілу низку особливостей, які визначають специфіку організації його фінансово-кредитного обслуговування. Ці особливості зумовлені технологією виробництва, розміщенням ресурсів і суттєво впливають на виробничі, фінансові та економічні показники суб'єктів, які працюють у цій сфері. Підприємства агропромислового комплексу не в змозі функціонувати та розвиватися без залучення і використання бюджетного фінансування, залучених та позичених коштів.

Виокремлюються такі типи особливостей діяльності агропромислових підприємств, які створюють перешкоди у доступі до позикових коштів:

1) природні ризики (посуха, епідемії тощо), які частково можуть бути знижені за рахунок страхового захисту виробників, у тому числі за участю держави;

2) економічні ризики, характерні для цієї галузі (наприклад, сезонне падіння цін), що частково нівелюються в результаті розвитку ф'ючерсної торгівлі, систем страхування та державного регулювання (підтримки) ринкових цін;

3) значні витрати при наданні «малих» кредитів і труднощі, що виникають у процесі ведення звітності;

4) консервативне мислення мешканців сільської місцевості, зумовлене нижчим освітнім рівнем та історичною територіальною віддаленістю від кредитних установ.

Усю сукупність галузевих особливостей аграрного виробництва можна структурувати на дві великі групи: об'єктивні, які не залежать від соціально-економічних умов функціонування сільського господарства і пов'язані зі специфікою галузі та ринково кон'юнктурні, спричинені станом економіки.

Детальніше розглянемо основні специфічні риси та їх вплив на організацію кредитування сільськогосподарських виробників. Відтворювальний процес у сільському господарстві характеризується розбіжністю робочого періоду з часом виробництва, що зумовлено природними процесами розвитку рослин і тварин. Час виробництва триває довше, ніж робочий період, що призводить до нерівномірного використання ресурсів протягом року і нерівномірного надходження доходів.

Основною відмітною рисою сільського господарства є тривалий цикл виробництва, внаслідок чого аналіз показників діяльності можна проводити лише по закінченні року, що істотно впливає на інтерпретацію показників фінансового стану підприємств, оскільки віднесення витрат на виробництво та отримання виручки від реалізації готової продукції відбуваються в різних звітних періодах. Внаслідок цього утворюється часовий лаг між вкладенням ресурсів, з одного боку, і отриманням віддачі, з іншого, а отже може спостерігатися тимчасова нестача грошових коштів, що змушує використовувати кредити та позики.

Наступна важлива особливість сільського господарства - безперервність процесу виробництва. Усі види сільськогосподарських робіт мають конкретні строки, визначені в технологічних картах виробництва продукції тваринництва та обробітку сільськогосподарських культур, і не можуть бути виконані раніше або пізніше з будь-яких причин (наприклад, нестача фінансових ресурсів).

Сільському господарству, на відміну від інших галузей, більшою мірою притаманний процес самовідтворення. Не вся отримана сільськогосподарська продукція реалізується, частина її залишається на підприємствах і використовується для поповнення оборотних фондів (наприклад, молоко, насіння, корми) - у результаті чого можливе зменшення виручки від реалізації продукції.

Специфічним є і заставне забезпечення, що перебуває в розпорядженні сільськогосподарських виробників (земля та врожай). Земля як основний засіб виробництва, виступаючи як застава, дає змогу аграрним виробникам залучати необхідні фінансові ресурси для здійснення інвестиційних проектів (довгострокове кредитування). При короткостроковому кредитуванні для забезпечення заставою, банкам доцільніше використовувати продукцію тваринництва і рослинництва.

Таким чином, особливості кредитування аграрних товаровиробників, зумовлені як міжгалузевими, так і внутрішньогалузевими ознаками сільськогосподарського виробництва та визначають специфіку організації його фінансово-кредитного обслуговування: розбіжність у часі періодів витрат і отримання доходів; тривалість технологічного циклу та сезонність виробництва; безперервність процесу виробництва та властивий сільському господарству процес самовідтворення; тривалий кругообіг оборотних коштів, що вкладаються у виробництво; специфічне заставне забезпечення (урожай майбутнього періоду, худоба, сільськогосподарська техніка); тісний взаємозв'язок із природно-кліматичними умовами, біологічними особливостями, природними ресурсами.

Ці специфічні риси визначають менш сприятливе становище сільського господарства для кредитування порівняно з іншими галузями економіки.

Інформаційні джерела:

1. Лупенко Ю.О., Андрос С.В. Банківське кредитування аграрного сектора економіки. *Економічний Вісник НТУУ «КПІ»*, 2019. С. 197-207.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ АРХІТЕКТОНІКИ В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ БІЗНЕСУ

Приходько В.О., здоб. PhD

Державний біотехнологічний університет

Розвиток сучасного бізнесу значно впливає на структуру та механізми фінансової архітекtonіки. Інноваційний розвиток суб'єктів бізнесу вимагає нових підходів до фінансування та управління ресурсами для підтримки та збільшення конкурентоспроможності. Розглянемо ключові аспекти трансформації фінансової архітекtonіки в інноваційному розвитку (рис. 1).

1. Цифрові технології змінюють ландшафт фінансового сектору. Фінтех-компанії впроваджують нові способи фінансування, платіжні системи, кредитування та управління ризиками. Блокчейн, штучний інтелект, великі дані і інші інноваційні технології мають потенціал змінити спосіб, якими фінанси функціонують.

2. Фінансування стартапів та інноваційних проектів стає все більш доступним через розвиток венчурного капіталу, ангельських інвесторів, краудфандингових платформ та інших альтернативних джерел, що сприяє розвитку новаторських ідей та технологій.